

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. Vett értesülés szerint dr. vitéz Bokor Dezső főiskolai adjunktust a göttingeni egyetem matematikai és természettudományi fakultásán a folyó év július havában summa cum lauda doktorrá avatták. Örömmel közöljük e hírt szaktársainkkal már csak azért is, mert tudomásunk szerint fentemlített kollégánk Magyarországon a legelső, aki az elméleti és gazdasági mikrobiológiából kiváló eredménnyel, a magyar név dicsőségére, diplomát szerzett. Egyben sok szerencsét kívánunk fiatal kollégánk további tudományos működéséhez.

Halálozások. *Mayer Gyula*, nyug. urad. főerdőmérnök, egyesületünk rendes tagja augusztus hó 15-én, életének 73. évében Somogy-szobon elhalt. A boldogult egyike volt az erdőtisztikar ama nesztorainak, akik 50 évvel ezelőtt, az erdőtörvény életbelépése idején végezték a főiskolát. Az augusztus 3-iki találkozóról való elmaradását még meleghangú levélben és táviratban mentette ki s 'alig két hétre rá már megtért azok közé, akikről könnyes szemmel a „klopaeska” hangjai mellett emlékezett meg a „Trauer—Salamander”. Egyike volt a magyar erdőgazdaság csendes, odaadó munkásainak, akiknek emlékét ma már a közeljövő legszebb reményét alkotó középkorú állományaink őrzik.

Szuppek József nyug. m. kir. főerdőtanácsos, egyesületünk rendes tagja folyó évi augusztus hó 16-án, 63 éves korában, hosszas szenvedés után Miskolcon elhunyt. A megboldogult Ungváron mint műszaki díjnok kezdte meg szolgálatát, innen Miskolcra került, majd 1899-ben mint m. kir. főerdész Fehértemplomra lett áthelyezve, ahol az újmoldovai m. kir. erdőgondnokság vezetésével lett megbízva. Itt szolgált az összeomlásig, majd 1922-ben mint főerdőtanácsos a miskoci m. kir. erdőigazgatóságához nyert beosztást, ahol 1925. évben történt nyugalombavonulásáig ügybüzgő szolgálatot teljesített. Nevezett a Krassó-Szörény vármegyei vagyonszociális erdők karba-hozatala körül szerzett különösebb érdemeket. Kartársai élénk részvétele mellett augusztus hó 17-én helyezték örök nyugalomra.

Gegesi Kiss Ernő v. m. kir. főerdőtanácsos, Erdély elszakításáig az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának tagja, f. évi augusztus 25-én, életének 62-ik évében Marosvásárhelyen elhunyt. Kiss Ernő az erdészeti akadémiának 1888-ban történt elvégzése után szolgálatát a zsarnócai m. kir. erdőhivatalnál kezdette meg, ahonnan Nagybányára, majd rövid időre a földművelésügyi minisztériumba, innen pedig 1895-ben Marosvásárhelyre került, ahol az ottani m. kir. erdőgondnokság vezetője lett. Ettől az időtől kezdve állandóan a Székelyföldön teljesített szolgálatot. Mint maga is maroszléki ősi székely nemes család ivadéka, a székely népet, annak természetét,

szokásait, gazdasági viszonyait jól ismerte és amikor Marosvásárhelyen „Székelyföldi kirendeltség” állíttatott fel, felszólításra Kiss Ernő készséggel vállalkozott arra, hogy a kirendeltségnél teljesítsen szolgálatot. És ebben a munkakörben is, mint a kirendeltség csíkvármegyei megbízottja, igen hasznos és eredményes működést fejtett ki, különösen a közbirtokossági legelők megjavítása és az állattenyésztés fejlesztése körül. 1915-ben visszajött az államerdészeti szolgálatba, amikor is a marosvásárhelyi m. kir. állami erdőhivatal vezetésével bízott meg. Ebben az állásban találta őt 1918-ban Erdélynek az oláhok által történt megszállása. Az oláhoknak a szolgálatot és az erdőhivatal átadását megtagadta. Ezért a hivatal éléről karhatalommal távolították el és más magyar tisztviselőkkel együtt, télvíz idején Kolozsvárra vitték és a Fellegvárba börtönözték be. Innen kiszabadulva Marosvásárhelyen maradt. Nem jött el onnan, nem hagyta ott a drága szülőföldet, hanem várt és remélte az akkor még hihetetlen helyzet jobbrafordulását. Egy ideig állás nélkül volt. Később báró Kemény János marosvécsei erdőgazdaságának vezetését vállalta el, s itt érvényesítette szaktudását váratlanul bekövetkezett haláláig. Gegesi Kiss Ernő Nagy-Magyarország erdészgárdájának egyik igen értékes reprezentáló tagja volt; ezenkívül melegszívű jóbarát, szimpatikus egyéniség, nemcsak szaktársai körében, hanem a társadalmi életben is.

Béke hamvaikra!

Az 50 éves találkozó. Augusztus 3-án ünnepelték 50 éves találkozójukat azok a kollégák, akik 1879-ben végeztek a főiskolát. Az életbenlevő 24 kolléga közül csak heten gyűltek ugyan egybe, a többit részint Trianon, részint a mai nehéz idők tartották vissza a megjelenéstől. Örömmel láttuk együtt a „fiatal öregeket”, (akik között a „fuchs” tisztét egyik 35 éve végzett kartárs töltötte be) s hallottuk feleleveníteni a régmúlt Nagy-Magyarország erdészetének sok kedves emlékét. Az összejövetelt közkedvelt, ma is eleven és fürgé „Laci bátyánk” (Nagy László érseki erdőtanácsos, vál. tagunk) szervezte meg, s jókedélye, vidámsága adta meg aranyos derűjét az érdemekben, tapasztalatokban gazdag élet után összegyűlt komoly öregek összejövetelének. Bár a második 50 éves találkozóra vonatkozó megállapodás határozatképesség híján nem jött létre, legyen szabad annak a kívánságunknak kifejezést adni, hogy a mostanihoz hasonló szemle és testi frissességben ériék meg azt, s hogy ez alkalommal a „fuchs” kissé ünnepélyesebb keretek között üdvözölhesse őket. Addig is az összes fiatalabb kollégák nevében kívánunk nekik minden legjobbat!

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 127.000—1929. számú rendelete a mérnöki kamara tagjainak fenntartott mérnöki munkák tárgyában. A mérnöki rendtartásról szóló 1923: XVII. tc. (M. R.) 3. §-ának harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés felhatal-

mazza a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy az olyan mérnöki munkák végzését, amelyekre nézve azt a közbiztonsági vagy egyéb közérdekű szempontok indokolttá teszik s amelyek a technikai főiskolai képzettségnek megfelelő elméleti szaktudás nélkül szakszerűen el nem végezhetők, a mérnöki kamara, illetőleg kamarák meghallgatása után s az érdekelt társmiszterekkel egyetértően rendeletileg a mérnöki kamara tagjainak fenntarthatassá.

A M. R. 3. §-ának negyedik bekezdésében foglalt rendelkezés szerint magánvállalat az ekként fenntartott munkakörben harmadik személyek részéről önálló magángyakorlat körébe tartozó mérnöki megbízást csak akkor fogadhat el, ha a vállalat tulajdonosa, mérnöke vagy magánmérnöki irodájának felelős vezetője a mérnöki kamara tagja.

A M. R. 3. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezés szerint köz- és magánalkalmazásban levő mérnök szolgálata körébe tartozó mérnöki munkákat alkalmazója részére végezhet akkor is, ha nem tagja a mérnöki kamarának.

Ezekhez a rendelkezésekhez képest a M. R. 3. §-ának harmadik bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a budapesti mérnöki kamara meghallgatása után a külügyi, közgazdasági, belügyi, pénzügyi, földművelésügyi, népjóléti és munkaügyi, vallás- és közoktatásügyi, igazságügyi és honvédelemügyi miniszterrel egyetértve a következőket rendelem.

1. §.

(1) A mérnöki kamara tagjai részére fenntartott mérnöki munkák a következők:

1. olyan föld- és sziklamunkák, vízmentesítési és terepbiztosítási munkálatok, támasztó és bélésfalak tervezése, amelyekre nézve szabványok vagy szokványok, méretadatok nincsenek, hanem amelyeknek terveit önálló számítások alapján kell elkészíteni; az ilyen munkák és építmények létesítésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

2. vízalatti, valamint különleges eljárással végzendő, továbbá oly alapozások (pl. kútalapozás, teherelosztó vasbetonlemezzel való alapozás stb.) tervezése, amelyeknél a teherbíró talaj magával az építmény alapfalával el nem érhető; az ilyen munkák és építmények létesítésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

3. Az olyan hídépítmények tervezése, amelyekre szabványok vagy gyakorlatban kialakult méretek nincsenek, úgy, hogy méreteiket önálló számítással kell meghatározni; az ilyen hidak építésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

4. minden állami vagy törvényhatósági közútnak, valamint minden olyan közútnak tervezése, amely állandó jellegű (kő-, beton-, aszfalt-, stb.) pályával épül, valamint amelynek hosszában

az úttest alatt földalatti közművek vezetnek; az ilyen közutak építésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

5. vasutengedélyezési eljáráshoz kötött állandó jellegű mindenféle vasutak, síklók, kötélpályák, függőpályák, felvonók al- és felépítményének tervezése; az ilyen létesítmények építésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

6. vízjogi engedélyezési eljáráshoz kötött vízi építkezések és vízi munkálatok tervezése;

7. vízjogi engedélyezési eljáráshoz kötött, alább felsorolt vízi építkezések és vízi munkálatok létesítésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése:

a) folyók és hegyi patakok szabályozása és az ezzel kapcsolatos művek; hajózácsatornák; idegen érdekeket érintő duzzasztóművek és bukógátak; vízépítési jellegű folyó- vagy tóparti építkezések és kikötőépítmények; nagyobbszabású s idegen érdekeket érintő árvédelmi berendezések és lecsapolások; állandó jellegű szivattyútelepek; öntözést szolgáló műszaki munkálatok, ide nem értve az egyszerűbb bolgár-rendszerű és egyszerűbb permetező-öntözéseket; alagsövezések, ide nem értve a birtokos által saját birtokán végzett oly alagsövezési munkát, amely egy tagban 15 kataszteri holdnál nem nagyobb területre vonatkozik;

b) az 1913:XVIII. tc.-ben meghatározott víztárolók (völgyzárógáták); vizierőt hasznosító művek, kivéve a 20 lóerőnél kisebb vizierőt hasznosító közvetlen hajtású vizikerékkel vagy turbínával dolgozó malmokat és vízi erőműveket;

c) vízellátást szolgáló közművek; közművekkel kapcsolatos vízszűrő- és tisztítótelepek; közcatornák; szennyvíztisztítótelepek;

8. felsőrendű háromszögelések és pontkapcsolások; felsőrendű szintezések és trigonometriai magasságmérések; felsőrendű kitűzések;

9. mindenféle felszíni és földalatti helyszinrajzi és magassági felmérés és kitűzés az alsórendű alappont meghatározásokkal együtt, azoknak térképezése, kivéve azon építmények létesítése céljából szükséges, illetve azon bányüzemek keretein belül felmerülő egyszerű felméréseket és kitűzéseket, amelyeket a jelen rendelet a mérnöki kamara tagjainak nem tartott fenn;

10. kisajátítási és ú. n. kataszteri felmérés, továbbá tiz kataszteri holdat meghaladó ingatlan eldarabolása és az arra vonatkozó egyéb birtokrendezési mérnöki munkálat;

11. község- és városszabályozási, illetőleg telepítési tervek készítése;

12. géperejű közlekedési eszközök versenyeire szolgáló pályák és repülőterek tervezése, nemkülönbben mindezek létesítésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

13. minden olyan közérdekű célokat szolgáló épület (középület) tervezése és építésének az építető megbízásából való műveze-

tése és ellenőrzése, amely az alábbi 14. pontban körülírt ismérvek alá esik s amelyre szabványok nincsenek, valamint amelynek tervezésével vagy kivitelével szemben rendeltetésénél vagy méreteinél fogva fokozottabb szerkezeti, művészeti vagy közegészségügyi igények támaszthatók;

14. mindazon lakó- és magánépületek tervezése, valamint építésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése, amelyek — egy alagsort vagy pincsort, a földszintet és a beépíthető tetőűrt ide nem értve — két emeletnél magasabbak, (mezzanin külön emeletnek számít);

15. olyan építmények és teherhordószerkezetek tervezése, amelyek a vonatkozó szabályzatokban megadott, vagy más szokványos méretadatok alkalmazásával meg nem tervezhetők, hanem egészben vagy lényeges részeikben önálló méretszámítást vagy különleges szerkezeti megoldást igényelnek; ily építmények és szerkezetek építésének az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

16. műemlékek felvétele, azok helyreállítására, átalakítására, kibővítésére vagy berendezésére vonatkozó tervezési munkák s az ily tervek megvalósításának az építető megbízásából való művezetése és ellenőrzése;

17. az alábbiakban meghatározott nagyságú erőtelepek és tartozékaik tervezése, megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzése és üzembiztonságát biztosítási vagy hasonló szempontból való felülvizsgáló munkája; nevezetesen bármilyen fajtájú (elektromos-, hő-, gáz- stb.) erőtelep energiatermelő-, energiaátalakító-, kapcsoló- vagy mérőberendezésének, azonkívül az ezekhez csatlakozó s közhasználatú közlekedési vonalakat érintő elektromos-, gőz-, gáz-, lég- és vízvezetékeknek tervezése, valamint a megvalósítást a fenti értelemben való ellenőrző és az üzembiztonságot felülvizsgáló munkálata, amennyiben a telepnek huzamos időn át hasznosítható maximális teljesítménye 75 Kw.-nál nagyobb vagy az elektromosvezetékek bármely részében a földdel szemben fellépő feszültség 500 Voltnál, a gőz-, gáz-, lég- és vízvezetékekben a nyomás 12 kg/cm²-nél nagyobb;

a fentemlített energiatermelő létesítmények üzemének műszaki vezetése, ha a telepnek huzamos időn át hasznosítható maximális teljesítménye a 250 Kw.-ot meghaladja;

18. az alább felsorolt olyan telepek és berendezések tervezése, megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzése és üzembiztonságának biztosítási és hasonló szempontból való felülvizsgálata, amelyek közfogyasztást szolgálnak; nevezetesen gázműveknek, gázfejlesztőtelepeknek, központi távfűtőberendezéseknek, hűtőműveknek, jéggyáraknak, továbbá vízművek, valamint közszolgáltatásokat teljesítő víztisztító- és csatornatelepek, szennyvíztisz-

titó és hasznosítótelepek, ármentesítő-, belvízlecsapolóberendezések gépészeti berendezésének, úgyszintén szemétfeldolgozó- és szemétegetőtelepeknek, nyomólég- vagy szivólégberendezéseknek, közraktárak és silók gépészeti berendezésének, géperejű vagy önműködő tüzoltóberendezéseknek tervezése, valamint a megvalósítást a fenti értelemben való ellenőrző és az üzembiztonságot felülvizsgáló munkálata;

ugyanezen létesítmények üzemének műszaki vezetése, ha a gyáraknak, műveknek, telepeknek, illetve berendezéseknek a maximális fogyasztást feltüntető hónap alapulvételével az óránkénti összes fogyasztása melegegyenértékre átszámítva 500.000 kalóriánál nagyobb;

19. az alább felsorolt olyan telepek és berendezések tervezése, megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzése és üzembiztonságának biztosítási vagy hasonló szempontból való felülvizsgálata, amelyek közfogyasztást nem szolgálnak; nevezetesen óránként legalább 500.000 kaloria hőértékű tüzelőanyagot felhasználó gázműveknek és gázfejlesztőtelepeknek, 25 m²-nél nagyobb kazánfűtőfelülettel rendelkező központi fűtőberendezéseknek, 40 Kw.-nál több energiát fogyasztó vízműveknek, napi 60 m³-nél többet feldolgozó szennyvíztelepek gépészeti berendezésének, gépüzemű, egyenként 8 Kw.-nál több energiát fogyasztó por-, gázelszívóberendezéseknek és szellőzőműveknek, az 500.000 kaloria óránkénti összes felhasználáson felüli szárítóberendezéseknek, géperejű vagy önműködő tüzoltóberendezéseknek tervezése, valamint a megvalósítást a fenti értelemben való ellenőrző és az üzembiztonságot felülvizsgáló munkálata;

ugyanezen létesítmények közül a gázművek, gázfejlesztőtelepek, vízművek és szennyvíztelepek üzemének műszaki vezetése, ha azoknak a maximális fogyasztást feltüntető hónap alapulvételével az óránkénti összes energiafogyasztása, melegegyenértékre átszámítva 750.000 kalóriánál nagyobb;

20. az alább felsorolt s közforgalmat lebonyolító berendezések és készülékek tervezése, megvalósításának ellenőrzése és az üzembiztonságot felülvizsgáló munkája; nevezetesen géperejű közúti járóművek, repülőgépek, léghajók, légiforgalmi jelző- és mérőberendezések, vasúti járóművek, vasúti biztosítóberendezések, a 20 tonnánál nagyobb vízkiszorítású vizi járóművek, kivéve a fából épülőket, hajózási biztosító- és jelzőberendezések, hajódokkok, kotróberendezések, géperejű felvonók, siklók, kötél- és függőpályák, emelő- és rakodóberendezések tervezése, valamint a megvalósítást ellenőrző és az üzembiztonságot felülvizsgáló munkálata;

21. közforgalmat lebonyolító géperejű vasúti, légi forgalmi, továbbá 75 gépi járóműnél nagyobb állománnyal bíró géperejű közúti közlekedési vállalatok, nemkülönben olyan hajózási válla-

latok műszaki ügyeinek vezetése, amelyeknél a géperejű vizifáramúvek együttes vízkiszorítása a megengedett legnagyobb bemenésnél a 100 tonnát meghaladja;

22. 10 Kw. teljesítőképesség, illetve energiafogyasztás mértékét meghaladó energiateremlő, energiafogyasztó gépek, továbbá szilárd, cseppfolyós vagy gázalakú testek tömeges szállítására szolgáló gépek és készülékek tervezése;

23. azoknak a tüzelőszerkezeteknek tervezése, amelyek szabványok vagy szokványos méretadatok alkalmazásával meg nem tervezhetők s amelyeknek huzamos időn át való üzembentartásához óránként legalább is 750.000 kalória szükséges;

a 150 m² fűtőfelületnél nagyobb gőzkazánok tervezése és a megvalósítást ellenőrző, valamint az üzembiztonságot felülvizsgáló munkálata;

24. bányatelepítéssel és újrainyitással kapcsolatos bárminemű földalatti vagy földfeletti létesítmények tervezése, a tervek végrehajtásának vezetése és ellenőrzése, az üzem vezetése, valamint az üzembiztonság felülvizsgálása, ha a megindítandó vagy szünetelő bányüzemben, vagy az illetékes bányahatóság által veszélyesnek minősített segédüzemeiben ötvennél több munkás foglalkoztatását tervezik, vagy ha a meglévő üzem ötvennél több munkást foglalkoztat, vagy ha az üzem a pénzügyminiszter, mint főbányahatóság megállapítása szerint fokozott veszéllyel jár; nyíltzini kő-, kavics-, homok- és agyagbányákra ez a rendelkezés csak akkor vonatkozik, ha az üzem fokozott veszélyességét az illetékes hatóság megállapította, vagy ha a kőbánya napi 400 m³-nél nagyobb teljesítőképességű zúzóművel van felszerelve;

25. olaj, gáz, ásványvíz, valamint bármily hasznosítható ásvány kutatásának és feltárásának vezetése, amennyiben bányahatósági felügyelet alá tartozó műveletek útján történik; továbbá a 200 m-nél mélyebb fúrások tervezése és vezetése, kivéve az ivóvíznyerés céljából való s kizárólag ivóvizet szolgáltató olyan fúrásokét, amelyek mélysége a 750 m-t meghaladja;

26. bányatelepadományozási eljárással, ásványos előfordulások, kőzetek műrevalóságának megállapításával kapcsolatos műszaki műveletek és teendők;

27. géperejű szén- és ércelőkészítőberendezések tervezése, létesítésének ellenőrzése, üzemének műszaki vezetése; ily berendezések üzembiztonságának felülvizsgálása;

28. vaskohó- és vasfinomítótelepek tervezése, létesítésének ellenőrzése, üzemének műszaki vezetése; ily berendezések üzembiztonságának felülvizsgálása;

29. fémek kohósítására, elektrolytikus, továbbá lúgzó, vagy más úton való előállítására, finomítására létesülő telepek terve-

zése, létesítésének ellenőrzése, üzemének műszaki vezetése; ily berendezések üzembiztonságának felülvizsgálása;

30. vas- és fémkohászati nyers- és hozadékanyagok előkészítésére, vas- és fémkohászati melléktermékek nyerésére és feldolgozására létesülő telepek tervezése, létesítésének ellenőrzése, üzemének műszaki vezetése; ily berendezések üzembiztonságának felülvizsgálása;

31. a jelen § 28—30. pontjaiban felsorolt kohászati telepek mindenfajta helytálló vagy mozgó olvasztóinak, kemencéinek, konvertereinek, elektrolytikus, lúgzó, kristályosító stb. berendezéseinek és ezek kohászati, illetve vegyipari tartozékainak tervezése, létesítésének ellenőrzése, üzemének vezetése; ily berendezések üzembiztonságának felülvizsgálása;

32. erdőtelepítési, felújítási, ápolási és kitermelési munkákra vonatkozó tervek készítése s a tervek végrehajtásának ellenőrzése mindazon erdőkre vonatkozólag, amelyekre nézve az érvényben levő erdészeti törvények az ily munkákat az erdőmérnök hatáskörébe utalják;

33. erdőrendezési és erdőgazdasági tervek készítése és időszaki átvizsgálása az előző pontban említett erdőkre nézve;

34. olyan gyártelepek termelő berendezésének tervezése és a berendezés megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzése, valamint az üzembiztonságnak biztosítási vagy hasonló szempontból való felülvizsgálása:

a) amelyeknek üzeme az előírányszat szerint óránként 1,000.000 kalória melegegyenértéknél több energiát fogyaszt;

b) amelynek robbantó, robbanó vagy fokozottan tűzveszélyes anyagokat termelnek, illetőleg rendszeresen felhasználnak;

35. vegyvizsgálatokat keresetszerűen végző ipari és kereskedelmi vegyészeti laboratóriumok műszaki vezetése.

(²) A mérnöki építmények létesítésének az építést végrehajtó vállalkozó megbízásából való építésvezetésre, valamint az e rendeletben nem említett ipari jellegű gyártelepek üzemének műszaki vezetésére vonatkozólag az érdekelt társmíniszterekkel egyetértően és az érdekeltég meghallgatásával kiadandó külön rendelet fogja megállapítani, hogy e munkák mely esetekben tartoznak a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkák közé.

2. §.

(¹) Az 1. §-ban felsorolt mérnöki munkákat önállóan — az alább a 4—6. és 11. §-okban megállapított kivételeket nem tekintve, — csak a mérnöki kamara tagja végezheti. Köz- és magánalkalmazásban álló mérnök azonban szolgálata körébe tartozó ilyen munkákat alkalmazója részére abban az esetben is végezhet, ha nem tagja a mérnöki kamarának.

(²) Magánvállalat az 1. §-ban felsorolt mérnöki munkákat csak a M. R. 3. §-a negyedik bekezdésében előírt feltételek teljesítése esetén végezheti. E feltételek felelős mérnöki kamarai tag, vagy a jelen rendelet 4—6. és 11. §-ai értelmében jogosítottak esetenkénti való alkalmazásával is kielégíthetők.

3. §.

(¹) Ez a rendelet nem érinti:

a) az 1908:XXXIX. tc. alapján 40—1909. I. M. szám alatt kibocsátott rendelet rendelkezéseit, valamint az urbéri elkülönítésre, arányosításra, tagosításra és legelőfelosztásra vonatkozó jogszabályokat;

b) az ipar üzésére nézve érvényben levő jogszabályok hatályát;

c) a gyógyszer-vegyészeti és szerum-ipari termelést szabályozó jogszabályokat;

d) a szabadalmi ügyvivők tevékenységére és a feltalálók találmányai szabadalmaztatására és értékesítésére vonatkozó jogszabályokat;

(²) Nem vonatkoznak továbbá ennek a rendeletnek rendelkezései:

1. a M. R. 71. §-a alapján nyilvántartott, a mérnöki cím használatára nem jogosult földmérőknek birtokrendezési, vagy más földmérői tevékenységére;

2. a vegyészet, a fizika és a geologia terén folytatott nem mérnöki természetű tudományos vagy szaktevékenységre, valamint az orvosok és gyógyszerészek által végzett egészségügyi vizsgálatokra;

3. a nem mérnőköknek a jelen rendelettel fenntartott mérnöki munkakörben mérnöki kamarai tag, illetőleg a kérdéses munkakör ellátására jogosított egyén (4., 5., 6. és 11. §) vezetése és felelősége mellett alkalmazott segédeként való munkásságára.

4. §.

(¹) Az építőmesterségek gyakorlása tárgyában kiadott 46.188—1884. F. I. K. min. körrendelet 8. §-ának b) pontja alapján a jelen rendelet hatálybaléptéig képesített vagy iparendélyt kapott olyan építőmesterek, akik mérnöki cím használatára nem jogosultak, a jelen rendelet 1. §-ának 12—15. pontjaiban körülírt fenntartott munkákat továbbra is végezhetik abban az esetben is, ha nem tagjai a mérnöki kamarának.

(²) Ezeknek a jogosított építőmestereknek a jegyzékét és személyi adatait, ezek közt az építőmesteri képesítés, illetve iparendély megszerzésére vonatkozó adatokat az építőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság az 1929. év végéig összeállítja és a Budapesti Mérnöki Kamarának megküldi. A mérnöki kamara ezekről a jogosított építőmesterekről nyilvántartás:

vezet. A nyilvántartott jogosultak névsorát a nyilvántartás első összeállítása után, a nyilvántartásba való későbbi fölvételt és az abból való törlést pedig esetenként az állam hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(3) A nyilvántartásba való felvétel mérnöki cím használatára nem jogosít.

(4) A jelen § első bekezdésében említett építőmesterek a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkakörben való működésükért hasonló természetű felelősséggel tartoznak, mint amilyennel tartoznak a mérnöki kamarának a kamara tagjai. A felelősségnek és a felelősségrevonás módozatainak részleteit külön jogszabály fogja megállapítani.

5. §.

(1) Az általa eddig betöltött munkakörben továbbra is végezhet a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkát az,

1. akinek valamely külföldi mérnöki főiskolán szerzett oklevele van, de a mérnöki cím használatára a M. R. értelmében való jogosultságot nem szerezte meg,

2. aki a M. R. C9. §-a első bekezdésének 1—6. pontjaiban körülírt képesítések valamelyikével rendelkezik ugyan, de a mérnökök nyilvántartásába nincs fölvéve,

3. aki nem mérnök, de az állami felső építőipariskolának vagy az állami felső ipariskolák valamelyikének rendes tanfolyamát, vagy a mezőgazdasági főiskolák valamelyikét, vagy a hazai felső ipariskolákkal tanértékre egyenlő külföldi technikai szakiskolák valamelyikét sikerrel végezte,

ha a fent 1—3. alatt felsorolt esetek bármelyikében hitelt érdemlően igazolja, hogy akár önállóan, akár mással társulva, vagy másnak alkalmazásában egyhuzamban vagy megszakításokkal, de együttvéve legalább három éven át végzett a mérnöki kamara tagjainak fenntartott mérnöki munkákat (1. §.), és ha a Budapesti Mérnöki Kamara az érdekelt által hozzá az 1929. év szeptember 30-tól kezdődőleg az 1935. év végéig előterjeszthető kérelemre a szóban levő munkák végzésére jogosító okiratot (jogosítványt) ad ki.

(2) A jogosítvány kiadására irányuló folyamodványt a mérnöki kamara által önköltségen rendelkezésre bocsátott nyomtatványon kell előterjeszteni s a folyamodványban igazolni kell,

a) hogy a jelen § első bekezdésének 1—3. pontjában meghatározott esetek valamelyike áll fenn,

b) azt, hogy a folyamodó jelen § első bekezdésében meghatározott időn át végzett a mérnöki kamara tagjai részére e rendelet szerint fenntartott mérnöki munkát,

c) személyi adatait és azt, hogy a folyamodónak Magyarországon állandó lakása van, illetve, ha külföldi honos, azt is, hogy az

ország területén való lakáshoz szükséges lakhatási engedélyt megszerezte, továbbá, hogy a M. R. 8. §-ában meghatározott körülmények vele szemben nem állanak fenn.

(³) Hogy azt a munkát, amelyre folyamodó a kérelmét alapítja, legalább három éven át tényleg végezte, iparüzőknél és ipari alkalmazottaknál az illetékes kereskedelmi és iparkamara meghallgatásával az elsőfokú iparhatóság, — illetve bányászati vagy kohászati munkakörben való gyakorlat esetében az illetékes bányakapitányság, — egyébként pedig az igazolja, akinek megbízásából vagy alkalmazásában a folyamodó az igény alapjául szolgáló munkát végezte. Az igazolásban tüzetesen fel kell tüntetni a folyamodó által tényleg végzett munkát.

(⁴) Ha a Budapesti Mérnöki Kamara megállapítja, hogy a jelen §-ban meghatározott kellékek megvannak, a jogosítvány kiadását meg nem tagadhatja. Ellenkező esetben, úgyszintén abban az esetben, ha az esetleg elrendelt hiánypótlás sikertelen maradt, a jogosítvány kiadását megtagadja. Az elutasító határozatot meg kell indokolni.

(⁵) A jogosítványban a jelen rendelet 1. §-ának megfelelő pontjaira utalással tüzetesen meg kell jelölni a mérnöki kamara tagjai részére fenntartott azokat a mérnöki munkákat, amelyek végzésére a folyamodó jogosult.

(⁶) A jogosítvány a folyamodó személyére szól s a benne tüzetesen meghatározott körben érvényes marad akkor is, ha a jogosult állást változtat.

6. §.

Vállalatoknak és műszaki irodáknak azokra a tulajdonosaira, illetőleg alkalmazottaira, akik nem mérnökök s akik az 5. § első bekezdésében említett képesítések valamelyikének sincsenek birtokában, de az 5. § harmadik bekezdésében említett módon hitelt érdemlően igazolni tudják, hogy akár önállóan, akár mással társulva, vagy másnak alkalmazásában egyhuzamban vagy megszakításokkal, de együttvéve leglább öt éven át fejtettek ki a jelen rendelet 1. §-a értelmében a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkakörbe eső munkásságot, az 5. §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal a módosítással, hogy ezek a mérnöki kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére vonatkozó jogosítvány kiadását legkésőbb az 1933. év végéig kérhetik.

7. §.

(¹) Az 5. és 6. §-ok alapján előterjesztett folyamodványok felett a Budapesti Mérnöki Kamara választmánya határoz és határozatát kifüggeszti, a felekkel pedig kézbesítés útján közli.

(²) A választmánynak ama határozata ellen, amellyel a mérnöki kamara tagjai részére fenntartott mérnöki munkák bizonyos

meghatározott körben való végzésére vonatkozó jogosítvány kiadását egészben vagy részben megtagadja, a folyamodó a kézbesítéstől számított 30. nap alatt fellebbezéssel élhet a Mérnöki Tanácshoz.

(³) A M. R. 8. §-ában és 9. §-a 4., 5. és 6. bekezdésében a mérnökre nézve megállapított rendelkezéseket a jelen rendelet 5. és 6. §-ai alapján előterjesztett kérelmekre értelemszerűen alkalmazni kell.

8. §.

(¹) A mérnöki kamara azokról, akiknek a kamara tagjai részére fenntartott mérnöki munkák végzésére az 5. és 6. §. rendelkezései alapján jogosítványt adott, nyilvántartást vezet (külön jogosítottak jegyzéke). A nyilvántartásba való jogerős felvétel és az abból való törlést az állam hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(²) A nyilvántartásba való fölvétel mérnöki cím használatára nem jogosít.

9. §.

A M. R. 67. §-ának 4. pontjában, illetőleg 68. §-ában meghatározott jogkövetkezmények 1929 október 31-éig általában, a mérnöki kamara tagjai részére fenntartott mérnöki munkák végzésére vonatkozó jogosítvány iránt az 5. és 6. § alapján előterjesztett folyamodvány, valamint a mérnöki kamarába való felvétel iránt a M. R. 60. és 70. §-a alapján a jelen rendelet hatálybalépte előtt előterjesztett folyamodványok jogerős elintézéséig pedig a folyamodóval szemben nem nyernek alkalmazást.

10. §.

(¹) A jelen rendelet 5. és 6. §-a értelmében jogosítottak a fenntartott mérnöki munkakörben való működésükért felelősséggel tartoznak, oly értelemben, hogy amennyiben a M. R. 37. §-ában meghatározott olyan súlyos vétséget követnek el, amely miatt a mérnöki kamara tagjaival szemben a mérnöki gyakorlattól való eltiltásnak lehet helye, tőlük a mérnöki kamara a jogosítványt — előzetes meghallgatásuk után — meghatározott időre, vagy véglegesen visszavonhatja.

(²) A kamara választmányának ily értelmű határozata ellen fellebbezésnek van helye a Mérnöki Tanácshoz.

11. §.

(¹) A jelen rendeletben a mérnöki kamara tagjainak fenntartott mérnöki munkát a rendelet 2., 4., 5. és 6. §-aiban meghatározott eseteken felül végezhet az is, aki a mérnöki kamarának nem tagja, ha erre a kereskedelemügyi miniszter kivételes méltánylást érdemlő esetekben, a mérnöki kamara és az illetékes kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után s az érdekelt társmíniszterrel egyetértően

a M. R. 3. §-ának korlátai közt engedélyt ad. A miniszter az engedélyt vagy egyes munkakörben való állandó működésre, vagy időhöz kötöten egyes munkák elvégzésére adhatja, az engedély megadását felételhez kötheti.

(²) A miniszter az engedélyt a jelen §. első bekezdésében felsoroltak meghallgatása után a 10. §-ban említett vétség esetén, vagy más indokolt esetben vissza is vonhatja.

(³) A miniszter az engedély megadásáról vagy megvonásáról a mérnöki kamarát értesíti. A kamara az ily kivételesen jogosítottokról külön nyilvántartást vezet s e nyilvántartásba való fölvételt, illetve törlést az állam hivatalos lapjában a miniszter rendeletére hivatkozással közli.

(⁴) A nyilvántartásba való felvétel mérnöki cím használatára nem jogosít.

12. §.

(¹) A mérnöki kamara a jelen rendelet 5. és 6. §-ának rendelkezései alapján benyújtott folyamodványok után a benyújtáskor 10 P jelentkezési díjat, a jelen rendelet 4., 5., 6. és 11. §-ában említett nyilvántartásokba fölvett jogosítottaktól a nyilvántartásból eredő költségekhez mért nyilvántartási díjat szedhet.

(²) A díj összegét a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyásával a mérnöki kamara választmánya állapítja meg.

13. §.

(¹) A M. R. 67. §-ának 4. pontjában foglalt rendelkezés értelmében, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a M. R. 68. §-ában, valamint az 1928. évi X. törvénycikkben foglalt rendelkezések értelmében büntetendő az, aki a kamara tagjainak fenntartott mérnöki feladat teljesítését jogosulatlanul elfogadja, vagy ilyenekkel jogosulatlanul keresetszerűen foglalkozik.

(²) A kihágás miatt az eljárás a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik.

(³) A büntető rendelkezéseket a katonai büntetőbíráskodásnak alávetett egyénekkal szemben is megfelelően alkalmazni kell, az eljárásra a katonai bíróságok hivatottak.

14. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napjával lép hatályba.

Budapest, 1929 augusztus 6.

Herrmann Miksa, s. k.,
m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

A kaposvári országos kiállítás erdészeti csoportjának ismeretése. A Somogy megyei Gazdasági Egyesület 70 éves fennállása alkalmával országos mezőgazdasági és ipari kiállítást és vásárt rendezett Kaposváron, 1929 augusztus hó 24-től szeptember hó 2-ig, hogy bemutassa a somogyi és déldunántúli őstermelők és iparosok munkáját és előmozdítsa az okszerű gazdálkodás előbbrejutását. Mint az őstermelés egyik fontos ága, az erdészet is belekapcsolódott a kiállításba, hogy ismertesse az ország és különösen a Dunántúl erdőgazdaságát és bemutassa erdőbirtokainak termékeit.

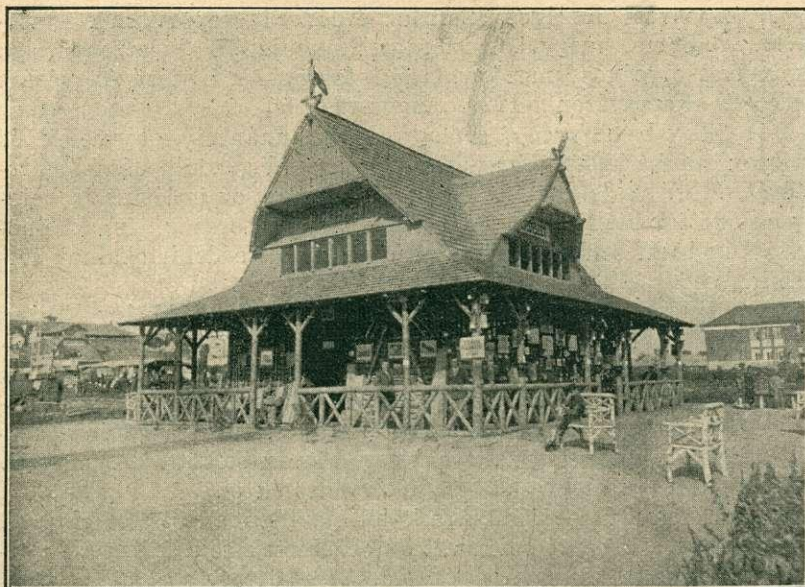
A kiállítás erdészeti csoportjának elnökéül Földváry Miksa miniszteri tanácsos, m. kir. erdőigazgatót kérték fel, a csoporttitkár pedig Haracsi Lajos m. kir. s.-erdőmérnök lett. Ők szervezték és készítették elő a csoport kiállítását és végezték a rendezés munkáját is, melyben a kaposvári m. kir. erdőigazgatóság személyzetének minden tagja hathatósan közreműködött. A nagyobb anyagot kiállítók tárgyaikat maguk rendezték el.

Az erdészeti csoport anyaga külön pavillonban volt elhelyezve, melyet maga a csoport építtetett az erdőbirtokosok nemes áldozatkészsége folytán egybegyűlt pénzből. Az első terv szerint az erdészeti és vadászati csoport kiállítása a kaposvári református egyházközség kultúrházában lett volna. Azonban erős propagandával sikerült az erdészet külön pavillonjának felépítésére szükséges összeget (kb. 6000 P) a Déldunántúl erdőbirtokosainak adományaiból összegyűjteni. Fogadják érte ezúton is az erdészeti csoport hálás köszönetét.

A pavillon 10x8 m. belterületű, rovott, kérges gerendafalú épület, körülötte minden oldalon 2 m. széles, nyílt, de fedett galériával, a tető közöldre festett faszindellyel fedve, mind a négy oldalon kiképzett homlokzati oromzattal, melyeken kiemelkedő fehér erdei nyírfalécecskékből készült felírás hirdeti a csoport nevét: **ERDÉSZET.**

A csoport kiállítására nagymennyiségű anyag gyűlt össze. Nemcsak a pavillon belsejében a falak és asztalok voltak tele a különféle erdészeti vonatkozású fényképekkel, grafikonokkal, madártani anyaggal, modellekkel, fametszetekkel, gombagyűjteménnyel stb., hanem a külső falakat a galérián is különböző erdei fa gyártmányok, képek és madárvédelmi eszközök díszítették. A pavillon körüli szabad területet pedig érdekes és tanulságos fabetegségek és fatörzsek, fűrészáruk rakásai és valóságos miniatűr csemetekertek tették változatossá, mely csoportokat fenyő- és lombsuhángok foltjai tarkították.

A kiállítást gróf Bethlen István miniszterelnök nyitotta meg augusztus hó 24-én d. u. fél 4 órakor. Az ünnepélyes megnyitáson jelen volt József főherceg is. Mindketten kíséretükkel megtekintették

A kaposvári kiállítás erdészeti pavillonja.

az erdészeti pavillont is. A földművelésügyi minisztériumból Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, erdészeti főosztályfőnök, az Erdészeti Egyesülettől báró Inkey Pál alelnök, a soproni főiskoláról Fekete Zoltán prorektor voltak jelen a megnyitásnál. A miskolci m. kir. erdőigazgatóságot Vető Gyula m. kir erdőtanácsos képviselte.

Az erdészeti kiállítás anyagát 30 erdőbirtokos, erdőtiszt, faiparos és magkereskedő állította ki. Ezek közül *nagyobb* anyaggal a következők szerepeltek:

1. Báró Inkey Pál erdészete Iharos (törzselemzés, térképek, madarak, csemeték stb.).
2. Fekete Zoltán főiskolai tanár; Sopron (műszerek, modellek).
3. Gödöllői m. kir. áll. és koronauradalmi erdőigazgatóság (számos grafikon és kép, modellek, erdei termékek stb.).
4. Kaposvári m. kir. erdőigazgatóság (számos grafikon és fénykép, modellek, csemetekert stb.).
5. Festetics Vilmos gróf erdészete Toponár, illetve Kristófy Béla főerdész (miniatűr csemetekert, tojásgyűjtemény, fából faragott szarvas stb.).
6. Herceg Esterházy Pál erdészete Kapuvár, rendezte: Bencze Pál (sok fénykép, grafikon és erdei termékek stb.).
7. M. kir. erdőhivatal Csurgó; az anyagot gyűjtötte és rendezte Egry Károly m. kir. s. erdőmérnök (számos fénykép, tuskó- és talajgyűjtemény stb.).

Részlet az erdészeti kiállításról.

8. Pécsi róm. kath. püspökség erdőhivatala Hosszúhetény, az anyagot gyűjtötte és rendezte Szporny Gyula főerdőmérnök (Márévár modellje felújítással és számos erdei termék stb.).

9. Pécs szab. kir. város erdőhivatala, Raáb Gyula (főerdőmérnök gyűjtötte és rendezte az anyagot (fából faragott gombagyűjtemény, Mecsekegyesület fényképei és a Mecsek domborművi térképe).

10. Kolossváry Andor erdőtanácsos tölgylevelgyűjtemény és fényképek.

11. Seemann György erdőmérnök, Középrigóc (művészi erdei rajzok, grafikonok, modellek, fametszet és maggyűjtemény stb.).

12. Kühnel Márton fészekodugyáros, Kárász (madárvédelmi képek, eszközök, fészekoduk, etetők stb.).

13. Faragó Béla, Zalaegerszeg és

14. Keiner Rezső, Gödöllő, erdészeti magkereskedők maggyűjteményükkel.

15. Nasici Gózfűrész R.-T., Barcs és

16. Veszprémi Faipari R.-T. és Hirschfeld V., Kaposvár, faiparosok fűrészáru gyártmányaikkal.

A bírálóbizottság, melynek elnöke Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, erdészeti főosztályfőnök, tagjai Fás Gyula ny. miniszteri tanácsos, Furman Antal ny. erdőigazgató és dr. Lovassy Sándor m. kir. gazd. főtanácsos, ny. gazd. akad. igazgató, jegyzője pedig Haracsi

Lajos m. kir. s. erdőmérnök voltak, augusztus hó 24-én, délelőtt végezte el működését. A bírálóbizottság egyhangúlag *aranyéremmel* a következőket tüntette ki:

1. Lessenyi Ferenc főiskolai tanárt erdőgazdaságpolitikai irodalmi munkásságáért és az e tárgykörben kiállított tanulmányért;
2. Magyar Pál m. kir. erdőmérnököt a gyökérvizsgálatok és szikfásítások tárgyában végzett tudományos és irodalmi munkásságáért és a kiállított tudományos dolgozatokért;
3. Raáb Gyula városi főerdőmérnököt gombamodellgyűjteményéért;
4. Seemann György uradalmi erdőmérnököt modelljeiért és egyéb tárgyaiért;
5. Kühnel Márton fészekodugyárost, madárvédelmi eszközeiért;
6. Földvály Miksa miniszteri tanácsos, m. kir. erdőigazgatót, az egész erdészeti kiállítás megrendezéséért.

Ezenkívül a bírálóbizottság 5 kiállítót ezüstéremmel, egyet bronzéremmel és 22 kiállítót elismerő- és közreműködői oklevéllel tüntetett ki.

Úgy a szak-, mint a laikus közönség teljes megalégedéssel távozott megtekintés után az erdészet pavillonjából, kielégítve a látottak és tanultaktól. A kiállítás erdészeti csoportja pedig reméli, hogy munkájáért az lesz a legnagyobb jutalom, ha az ERDÉSZET-et látogató közönséget közelebb hozza az erdőgazdaság megismeréséhez, az erdei termékek értékeléséhez, valamint az erdő nagy szeretetéhez, amelyre úgy gazdasági, mint kulturális viszonylatban nagy szükségünk van.

Külön kell megemlékeznünk a vadászati kiállításról, amely a ref. kultúrházban volt elhelyezve.

A világrekorder dámlapáton, az ezévi agancskiállítás I., IV., V. és VI. díjas szarvasagancsain kívül se szeri se száma nem volt a díjnyertes és díjazás nélkül is kiváló trofeáknak, fényes tanubizonyosságául annak, hogy „Somogyország”, amely a békeidőben is Eldorádója volt a nagy- és apróvad-vadászatnak, a háború és forradalmak pusztításait az igaz vadászbirtokosok kezén teljesen kiheverte.

Mindkét kiállítás bőséges anyaga, ügyes, ízléses elhelyezése az agilis erdőigazgató hozzáértését, szépérzékét és fáradságot nem ismerő munkásságát dicséri.

Erdészeti előadások a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók soproni vándorgyűlésén. 1929 augusztus hó 28—31-én Sopronban rendezték a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók XL. vándorgyűlésüket. A nagy érdeklődéssel kísért üléseken több mint 150 előadás hangzott el, melyek közül teljesen erdészeti vonatkozásúak voltak a következők:

Fehér Dániel dr. 1. Az erdő széntáplálkozása, különös tekintettel a talajban lefolyó biológiai jelenségekre. Előadót rámutat arra, mily fontos fiziológiai szerepet játszik az erdő életében a talaj szénsav-

produkciója és az erdő levegőjének ezzel összefüggésben álló szénsav-tartalma. Az összes ható tényezők bevonásával párhuzamot von a talajlégzés és a levegő szénsavtartalma között s kimutatja azok időszaki változásait, végül megállapítja a levonható törvényszerűségeket.

2. *Az erdőtalaj N-anyagcseréje.* A talaj N-anyagcseréje határozott időszakos lefolyást mutat, melynél valószínűleg legfontosabb szereppel bír a mikrobák tevékenységének intenzitása, melyet viszont elsősorban a hőmérsékietváltozások befolyásolnak.

Vitéz Bokor Dezső dr. A cellulózt bontó mikroorganizmusok. Előadó az erdő talajában lefolyó legfontosabb biológiai folyamat, a cellulózbontás mikroorganizmusait ismertette saját kutatásai alapján. Ebben a folyamatban a gombákon kívül élénk részt vesznek az aerob-baktériumok is, amelyek közül leggyakoribb és legintenzívebb bontó az előadó által morfológiai szempontból először leírt mikroszervezet: *Mycococcus cytophagus*. Gazdasági szempontból az aerob-baktériumok fontosabbak a gombáknál (a N-felhasználást illetően) és ezek elszaporítására kell törekednünk.

Varga Lajos dr. Az erdőtalaj protozoái. Az erdőben, bár nagy mennyiségű protozoa él, száma mégis sokkal kisebb, mint a kerti, vagy mezőgazdasági talajban. Számuk időszakonként változik, legnagyobb késő ősszel s egy kisebb maximumot a nyári hónapokban érnek el. Itt legfontosabb faktorként a talaj nedvességtartalma szerepel. A lomberdő talaja, úgylátszik gazdagabb protozoa-fajokban, mint a fenyőerdőé.

Fekete Zoltán. Az egykorú faállomány összetételének törvényszerűsége s annak gyakorlati vonatkozásai. Az előadó ismertette az egykorú faállomány biometrikája terén végzett jelentősebb erdőszeti kutatások eredményeit. Kezdte Fekete Lajosnak az Erd. Kisérl. 1902. évfolyamában megjelent alapvető tanulmányával, melyet a véporhegységi lucosok vastagsági összetételéről írt, majd időbeli sorrendben tárgyalta Schiffel Albert, a saját és Rónai György idevágó kutatásait. Rámutatott arra, hogy a grafikusán és mennyiségtanilag is szabatos alakban kifejezett törvényszerűségeknél a gyakorlat is jó hasznát veheti, különösen amikor átlagszámításokról van szó. Az eddigi eredmények pl. lehetővé teszik az általános fatermési táblák fatömegtényezőinek és fatömegének olyan vastagsági osztályok szerint való részletezését, amelyekkel alkalmazkodni lehet a piaci értékosztályok megszabta követelményekhez. Tehát különösen az „értéktáblázatok” összeállítását könnyítik meg. Kiemelte az előadó, hogy a faállományszerkezettan biometrikai ágának kiépítésében a magyar erdőszet úttörő munkát végzett s a külföldi kutatásoknak is irányt szabott.

Magyar Pál. Az Alföldfásítás természettudományi vonatkozásai. Előadó klimatológiai, talajtani és növényföldrajzi megfigyelések, adatok alapján arra a megállapításra jut, hogy Alföldünk az erdő- és

steppeklíma közötti átmeneti zónába esik, aminek nagy gyakorlati jelentőséget tulajdonít. Majd rámutat arra, hogyan állítja a magyar erdőmérnök a geobotanikát az erdőtelepítés szolgálatába; hogyan igyekszik fiatal ültetések gyökérvizsgálataiból azok jövőjére következtetni, hogyan vesznek mind nagyobb lendületet az Alföldfásítással kapcsolatos ökológiai és biológiai kutatások.

M. P.

Felsőgeodézia és fotogrammetria előadása a soproni főiskolán.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a soproni m. kir. bányamérnöki főiskola tanácsának előterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy az említett főiskola erdőmérnöki osztályának hallgatói részére az 1929—1930. tanévtől kezdődőleg a *felsőgeodézia* heti 2 óra előadás és 2 óra gyakorlattal, a *fotogrammetria* heti 1 óra előadás és 2 óra gyakorlattal kötelező rendes tantárgyként adassék elő. Ezzel az intézkedéssel az erdőmérnökök most már nemcsak az alsógeodézia, hanem a felsőgeodézia terén is az általános mérnökökkel egyenlő mérvű kiképzésben részesülnek.

Külkereskedelmi forgalmunk az 1929. év első felében. A statisztikai közlemények 4—6. füzeté közli az 1929. év első felének külforgalmi eredményeit. Az adatok sajnálatosan igazolják azt a szomorú képet, amit előre láttunk, mert bár a fabehozatal az előző év első feléhez képest mennyiségileg körülbelül 0.2%-kal visszaesett, az érték 4.3%-kal emelkedett. A múlt év első felében 127.332.89 vasúti kocsis behozatalával szemben ugyanis ez év első felében 127.105.90 vasúti kocsis nyers és megmunkált fát hoztunk be, az érték azonban a múlt évi 66,073.000 pengővel szemben 69,070.000 pengőre emelkedett. A behozott faanyag értéke összes behozatalunknak 12.70%-át teszi ki, a múlt év hasonló időszakának 11.62%-val szemben. A fontosabb választékokból a következő mennyiségeket hoztuk be: tűzifa 69.227.30 vagón, 16,030.000 P értékben, faszén 2.211.91 vagón, 1,637.000 P értékben, bányafa 5.164.67 vagón, 2,221.000 P értékben, gömbölyű lombfa 2.643.63 vagón, 1,718.000 P értékben, gömbölyű fenyőfa 8.504.78 vagón, 4,709.000 P értékben, hegyezett karó 1.135.41 vagón, 715.000 P értékben, zsindely 32.16 vagón, 35.000 P értékben, faragott lombfa 114.50 vagón, 92.000 P értékben, faragott fenyőfa 6.927.58 vagón, 4,641.000 P értékben, vasúti talpfa 3.721.15 vagón, 2,791.000 P értékben, kádárfa 230.99 vagón, 496.000 P értékben, abroncsfa 12.10 vagón, 30.000 P értékben, szitakéreg 2.68 vagón, 6.000 P értékben, előmunkált bognárfa 34.94 vagón, 42.000 P értékben, fűrészelt fenyő, nyers 27.570.82 vagón, 33,085.000 P értékben, fűrészelt lombfa, nyers 1.797.32 vagón, 2,492.000 P értékben, fűrészelt fenyő, gyalulva 1.34 vagón, 3.000 P értékben, fűrészelt lombfa, gyalulva 6.34 vagón, 31.000 P értékben, fakocka 0.65 vagón, 2.000 P értékben, nyers botok és fanyekek 3.84 vagón, 5.000 P értékben, tengerentúli fanemek 77.42 vagón, 259.000 P értékben.

B. Z.

Eberswaldei főiskolahét. A „Forstarchiv” idei 16. füzetében olvasom, hogy az eberswaldei erdészeti főiskolán folyó évi október 21—26-a között úgynevezett főiskolahetet (Hochschulwoche) tartanak, amelynek előadásai és gyakorlatai a „fa mint az erdőtudomány termelvénye” körül fognak szólni. Amíg ugyanis a korábbi főiskolahetek tárgya az volt, hogy hogyan lehet több fát termelni, addig a most tervezett héten a fatenyésztésnek azt a részét fogják tárgyalni, hogy miképpen lehet jobb minőségű fát nevelni és ezt minél jobban kihasználni. Ezzel az alkalommal azok is fognak előadásokat tartani, akiknek különleges munkakörük a fának, mint nyersanyagnak és mint kereskedelmi árunak kutatása. Azonkívül szólni fognak az előadások a fa szerkezetéről, romlásáról, a favédelemről, a fa kémiai feldolgozásáról, továbbá a fakereskedelmi politikáról és osztályozásáról. Két kiránduláson bemutatják az eberswaldei tanulmányi erdőben kétféle termőhelyen nőtt erdei fenyveseket, valamint a freienwaldei tölgy- és bükkerdőkben a hozadékpróbatereket. A hét végén alkalmat adnak arra, hogy a résztvevők megtekinthessék a vidéket és faipari üzemeit. A főiskolahét előtt tartanak tanfolyamokat, amelyekben az erdei üzem racionalizálását fogják tanulmányozni. Az egész hét folyamán látható lesz az eberswaldei főiskolának az a gyűjteménye, amely a königsbergi idei, nagyon tanulságos „Lehrschau Holz”-on volt kiállítva.

Ez az igen szép tárgysor azt a véleményt kelti bennem, hogy ha a magyar erdészek közül többen résztvehetnének a főiskolahéten, jótékony hatása volna a mi erdészetünkre. Nem azért, mintha minden, amit ott előfognak adni, előttünk ismeretlen volna, hanem azért, mert nagy területről, sok embertől összehordott ismeretek között lehetnek új dolgok is, vagy legalább is a hallottak és látottak új eszméket és ötleteket ébreszthetnek, amelyeket mi is jól tudnánk felhasználni. Azért nagyon ajánlom legalább a nagyobb magyar erdőbirtokosoknak, hozzák meg a tán elég nagy áldozatot s küldjenek ki a főiskolahétre olyan erdőmérnököket, akik majd értékesíteni tudnák ott szerzett ismereteiket ott, ahol alkalmazva vannak és közvetve a magyar erdészeti tudománynak is használnának. Továbbá feltétlenül szükségesnek tartom azt, hogy a főiskola erdőművelési és erdőhasználati tanszékeitől is küldessenek ki tanulmányozók. Nemcsak azért, hogy az ott szerzett eszméiket fel lehessen használni az oktatásnál, hanem hogy megtudjuk, miként kell a sikeres főiskolaheteket rendezni és ennek alapján nálunk is ilyen továbbképző előadásokat tartani. Ezekre a mi erdészeink könnyebben jöhetnének és végre is nem szégyen valami jót idegenből is eltanulni és ismereteinket a napi munkánk mellett is bővíteni.

K. M.

22. Kimutatás

a M. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolai Segélyzőegylet *alaptőkjének gyarapítására* az 1929. évi július 1—31-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befizetett adományokról.

Befizettek: Asbóth István 4, Bálint Andor 4, Béky Albert 2, vitéz Borsay Ferenc 5, Botos Géza 2, Braxatoris Zoltán 3, Burdáts János 2, Cseke Lajos 1, Csernecky Károly 1.50, Dercsényi István 2, vitéz Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Hammerschmidt Ernő 6, Haracsi Lajos 1, Kelle Artur 5, vitéz Kiss Lajos 1, Kováts Ernő 1, Kovássy Kálmán 2, vitéz Kristófy Gyula 4, Kutasy Viktor 1, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, Maróthy Emil 2, Matusovits Péter 25, Mayer Zoltán 1, Modrovich Ferenc 3, Muck András 2, Nagy Jenő 2, Nagy László 5, Orbán László 1, Pintér Sándor 3, Plauder Nándor 1, Polakovics György 4, Rikly István 1, Rohoska Soma 4, Ronchetti Gáspár 10, Sébor János 3, Szeles István 2, Szeőts Béla 6 (az 1929. év II. felére), Szpiska Mihály 2, Takács János 2, vitéz Török Béla 1, Trauer Ervin dr. 1, vitéz Ujváry Géza 10, Urbantsek Jenő 6, Velics Gyula 5 pengőt

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 165.50 pengő, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 7265,36 pengő.

Bianco csekklap használata esetén a befizetések „M. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolai Segélyző-Egylet, Sopron” címen az 57936. számú csekkszámánkra eszközözendők.

Sopron, 1929 augusztus 1.

Széki János

főisk. tanár, a Segélyző-Egylet elnöke.

A házinyúltenyésztésről. Amióta oly kicsiny a hazánk, kis dolgokkal is szívesen foglalkozunk. Baromfitenyésztéssel, házinyúltenyésztéssel senki sem törődött a régi jó időben s ma 80.5 millió pengő értékű baromfit szállítunk ki az országból, 88.2 millió pengő értékű búzaexporttal szemben. Hazánk kimondottan búzatermelő ország s ősidők óta mindig a búzakivitelünk vezetett az export terén. Ez a tétel billentette, fordította jóvá kereskedelmi mérlegünket. Tehát az egész ország közgazdasági megítélése, bonitása ettől a búzaexporttól függött s ma majdnem ezt a tételt is elérte az idáig semmire sem becsült baromfiexport. Ez az apró állattenyésztési ágazat tehát felvirágzott.

Mi a baromfitenyésztésnél sokkal jövedelmezőbb és sokkal egyszerűbben és olcsóbban keresztülvihető, ugyancsak apró állattenyésztést öhajtunk olvasóink figyelmébe ajánlani: *a házinyúltenyésztést.*

A házinyúl a világ legigénytelenebb állatja! Nem kell neki nagy szabad terület, hanem vígan él valamely faládjában, amely akár a

városi udvar valamely sarkában is elfér. Nem igényel drága mageléséget, hanem minden útszélén található gazzal, kertj és konyhai hulladékkal is megelégszik. Nem kell tenyésztéséhez kotló, amely majd egy hónapig ül a tojáson.

Nemcsak húst produkál, hanem értékes szőrmét is! Húsa a baromfi hújánál is jobb minőségű fehérrús.

Mindezekből azt látjuk, hogy a házinyúltenyésztés a baromfi-tenyésztésnél jövedelmezőbb ágazat. A *Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége, Csillaghegy, Budapest mellett*, minden érdeklődőt útbaigazít, tenyészanyaggal lát el, ha kell, kellő biztosíték ellenében, visszaszolgáltatási kötelezettség mellett is. Maga ellen vét tehát, aki nem fog most, — amikor annyi a különben kárbavesző zöldtakarmány, — a házinyúltenyésztéshez.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdómérnökök összesített személyzeti létszámában Véssei Mihály miniszteri tanácsosi címmel felruházott magyar királyi főerdőtanácsost és Gulyás Jenő magyar királyi főerdőtanácsost miniszteri tanácsosokká, Gyurcsó József magyar királyi erdőtanácsost és Ruthényi Károly főerdőtanácsosi címmel felruházott magyar királyi erdőtanácsost magyar királyi főerdőtanácsosokká a VI. fizetési osztályba kinevezem.

Kelt Budapesten, 1929. évi július hó 29. napján.

Horthy s. k.

Mayer s. k.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdómérnökök összesített személyzeti létszámába Szontagh Ferenc, Babos Károly, Ajtay Viktor és Vallach Gyula m. kir. erdómérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdómérnökökké, Olasz János, Sklensky Ferenc, dr. Trauer Ervin és Galambos József m. kir. segéderdómérnököket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdómérnökökké, továbbá Kanyó István, Szabó Mihály, Csermely László és Nagy László okleveles erdómérnököket a X. fizetési osztályba m. kir. segéderdómérnökökké kinevezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdómérnökök összesített személyzeti létszámában Alberti János m. kir. főerdómérnököt, Bárány Károly Etele erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdómérnököt, vitéz Dunaszentgyörgyi Gusztáv m. kir. főerdómérnököt és végül vitéz Tóth László erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdómérnököt a VII. fizetési osztályba, m. kir. erdőtanácsosokká kinevezte.